

EXTERN KVALITETSUTVÄRDERING

ÅTGÄRDSPLAN FÖR BARNMORSKEPROGRAMMET, 90 HÖGSKOLEPOÄNG

2023-10-12

UTBILDNINGSKOMMITTÉN FÖR INSTITUTIONEN FÖR VÅRDVETENSKAP OCH HÄLSA

INLEDNING

En extern kvalitetsutvärdering av *Barnmorskeprogrammet, 90 högskolepoäng* vid Institutionen för vårdvetenskap och hälsa, Sahlgrenska akademien, Göteborgs universitet genomfördes under perioden 2022-09-01 till 2023-01-18. Utvärderingen genomfördes av en bedömargrupp bestående av personer med vetenskaplig och klinisk kompetens samt en studentrepresentant. Dessa valdes ut efter förslag från institutionens utbildningskommitté respektive Studentkåren. Institutionens vicedekan för utbildning fastställde bedömargruppens slutliga sammansättning, se nedan.

- Ordförande i bedömargruppen: *Margareta Larsson*, Docent, Uppsala universitet.
- *Anna-Karin Dykes*, Professor emerita, Lunds universitet,
- *Anneli Falk*, Avdelningschef, Obstetrikenheten Sahlgrenska universitetssjukhuset/Östra sjukhuset, Göteborg.
- *Viviana Lundberg*, barnmorskestuderande, Lunds universitet.

Arbetsprocessen utfördes enligt akademistyrelsens instruktioner och utbildningsutvärderingen och den externa bedömningen utfördes enligt Göteborgs universitets policy för kvalitetssäkring och kvalitetsutvärdering (V2016/378).

Bedömargruppens sammanfattning:

Barnmorskeutbildningen vid Sahlgrenska Akademien, Göteborgs universitet bedöms hålla hög kvalitet och bedömargruppen finner inte några anmärkningsvärda brister. Utbildningen är högst relevant för studenternas och samhällets behov och lärandemålen överensstämmer i stort sett med högskoleförordningens examensmål. Lärarna vid programmet har gedigen kunskap, erfarenhet och engagemang som också förmedlas till studenterna. Lärarna har ämnesmässig och högskolepedagogisk kompetens och antalet lärare anses stå i god proportion till utbildningens omfattning och innehåll. Studenternas lärande sätts i centrum och de har möjlighet till inflytande i planering, genomförande och uppföljning av utbildningen. Studenterna bedöms ha en i stort sett ändamålsenlig studie- och lärmiljö med god tillgänglighet för alla studenter. Undervisningens former och innehåll bedöms vila på vetenskap och beprövad erfarenhet. Bedömargruppens utlåtande innehåller styrkor, förbättringsområden, samt reflektioner och rekommendationer.

I tabell 1 presenteras bedömningskriterium, bedömargruppens reflektioner, rekommendationer och förslag på åtgärder samt institutionens kommentarer på bedömargruppens bedömning, eventuella åtgärder med tidsplan och vem eller vilka som ansvarar för att genomföra åtgärden

	Bedömningskriterium	Bedömargruppens reflektioner och rekommationer	Bedömargruppens förslag på åtgärd	Kommentar från institutionen	Åtgärd och tidsplan samt Prioriteringsnivå (hög/medel/låg/ej prioriterad)	Ansvarig
1	- att de faktiska studieresultaten motsvarar lärandemål och högskoleförordningens examensmål <i>Bedömning:</i> Sammantaget motsvarar de faktiska studieresultaten lärandemålen och högskoleförordningens examensmål	<i>Svagheter:</i> Huvudområdet stämmer inte riktigt med det nationellt vedertagna huvudområdet som också återfinns i Svenska Barnmorskeförbundets kompetensbeskrivning. Skrivningen varierar också i de olika dokumenten.	Bedömargruppen anser att skrivningarna beträffade huvudområdet bör ses över i alla styrdokument	Benämningen av huvudområdet Reproduktiv och Perinatal Hälsa (RPH) vid institutionen är fastställd enligt Göteborgs universitets examensordning 2007, d.v.s. innan SRHR, Sexuell, Reproduktiv Hälsa och Rättigheter blev ett nationellt vedertaget namn. Att ändra benämningen är en mycket omständlig process som kräver förändringar i alla styrdokument. Dessutom har Barnmorskeförbundets utbildningsråd nyligen lagt fram ett förslag om att ändra benämningen SRHR till Barnmorskevetenskap	Vi avvaktar en eventuell ändring av namnet på huvudområdet. Sedan ändras namnet till det nationellt vedertagna huvudområdet. Klart HT 25 Prio: Låg Skrivningen/namn på huvudområdet kommer att beskrivas enhetligt i alla dokument. Klart HT 25 Prio: medel	Program-ansvarig Ämnes-ansvarig
		Några skrivningar i de generella målen finns inte tydligt nämnda i programmets lärandemål, till exempel Magisterexamen: .-Även med begränsad information -Kvalificerade uppgifter inom givna tidsramar -Redogöra för och diskutera sina slutsatser...i dialog med olika	En översyn av lärandemål i relation till de generella målen bör göras fortlöpande.	En översyn av kursmålen relaterat till de generella målen kommer att göras.	Examensmålsmatrisen för magisterexamen är uppdaterad 230912. Vid ändringar av kursplaner kommer en översyn av kursmålen relaterat till de generella målen för magisterexamen och barnmorskeexamen att göras. Klart VT 25 Prio: medel	Program-ansvarig

		<p>grupper -Visa sådan färdighet som fordras för att delta i forsknings- och utvecklingsarbete eller för att arbeta i annan kvalificerad verksamhet (finns i ett lokalt mål men inte i någon kursplan) Ta ansvar för sin kunskapsutveckling Barnmorskeexamen: Här är det svårare att bedöma eftersom programmets lärandemål är skrivna på ett betydligt mer konkret och detaljerat sätt. Vår bedömning är ändå att det mesta finns med om än inte beskrivet på samma sätt som i de generella examensmålen. Några skrivningar som saknas: -Kunskap om sambandet mellan vetenskap och beprövad erfarenhet -Samverkan med patienten -Grupperns behov -Undervisa olika grupper -Handledande, arbetsledande och konsultativa uppgifter -Initiera och genomföra kvalitets- och förbättringsarbete samt utvärdera behandlingsverksamhet -Visa självkännedom -Samhälleliga aspekter... med särskilt beaktande av de mänskliga rättigheterna - Identifiera sitt behov av ytterligare kunskap och fortlöpande utveckla sin kompetens</p>	<p>Kurserna Sexuell och reproduktiv hälsa I och II, 7,5 hp bör byta namn till t.ex. Reproduktiv och sexuell hälsa I och II.</p>		<p>Det nationellt vedertagna namnet på huvudområdet är SRHR, varför namnen på dessa kurser får anses vara korrekta i nuläget. Åtgärdas om namnet på huvudområdet ändras Klart HT25</p> <p>Prio: låg</p>	<p>Program-ansvarig</p>
--	--	--	--	--	--	-------------------------

		I litteraturlistorna saknas litteratur i relation till de lokala målen om hållbarhet samt om global reproduktiv och perinatal hälsa. Det finns litteratur om organisation och ledarskap men inget lärandemål relaterat till det.		Litteraturlistorna skall bara innehålla böcker enligt nya rutiner. Däremot ligger mycket litteratur och länkar angående hållbar utveckling i alla kursernas canvassidor och studiehandledningar. Rapporten från 2021: ”The Swedish Midwifery report – The midwife’s role in implementing the Sustainable Development Goals of the UN 2030 Agenda” ligger i alla kurser inom programmet.	Lärandemål om organisation och ledarskap inkluderas i kurs RPH 321. Klart HT 24 Prio: medel	Program-ansvarig Kursansvarig
		I kontakter med avnämarna anges några aspekter som de anser behöver stärkas: psykisk ohälsa, gynekologi, ungdomshälsa, postnatal vård och amning, samt suturering. Att kunna föra svåra samtal. Säkerhetsaspekter, både för patienter och för personal. Teamarbete i relation till självständighet. Dessa aspekter bekräftades också av alumnen. Operationsförberedelser och klädsel skulle behöva övas innan VFU.	Samverkan med specialistutbildning till barnsjuksköterska och operationssjuksköterska beträffande amning och operationsförberedelser kan undersökas.		Möjlig samverkan med specialistutbildningar (operation/anestesi) kommer att undersökas vad gäller KTC. Prio: medel Förslag på att spela in film att användas för institutionen om hur man klär sig steril. Klart VT 25 Prio: låg	Program-ansvarig
2	- att undervisningen sätter studenternas	Vid intervjuer beskrevs det så kallade ”yrkesspåret” där studenterna vid fem olika	Pedagogiken kan tydliggöras bättre så att	Studentcentrerat lärande är under utveckling – peer learning är infört på BB	Pedagogiken kommer att tydliggöras bättre i studiehandledningar	Program-ansvarig

<p>lärande i centrum</p> <p>Bedömning: Sammantaget svarar undervisningen väl upp mot kriteriet att sätta studenternas lärande i centrum</p>	<p>tillfällen under utbildningen möts i handledda smågrupper och reflekterar över det som de varit med om. Värdesattes av alumnen.</p>	<p>både studenter och lärare medvetandegörs. Studentcentrerat lärande kan utvecklas ytterligare.</p> <p>Beskrivning av ”yrkesspåret” och syftet med det bör tydliggöras i utbildningsplan/kursplaner Ytterligare en progressionstanke kan läggas in i det genom att utgå från individen, till samverkan med patient, medarbetare och team till arbetsledning.</p>	<p>och påbörjat inom vissa barnmorskemottagningar samt under planering på flera förlossningsenheter.</p> <p>Examinerande seminarier med grupparbeten och individuella arbeten görs i ökande utsträckning inom utbildningen.</p>	<p>under HT 24</p> <p>Prio: medel</p> <p>Yrkesspåret med reflektion kommer förtydligas i aktuella kursplaner och registreras med 0.5 hp/kurs. D.v.s totalt 2,5 ladokpoäng i programmet fördelat i de 5 kurser det ingår (RPH 201, 300, 310, 330 och 340). Detta sker inför HT24.</p> <p>Prio: hög</p>	<p>Kurs-ansvarig Kurs-examinator</p> <p>Program-ansvarig Kurs-ansvarig Ämnes-ansvarig</p>
	<p>Svagheter: Inga pedagogiska modeller tydliggjorda och beskrivna även där de förekommer.</p>	<p>Möjlighet till IPL bör undersökas.</p>		<p>Möjlighet till IPL kommer undersökas. Förslag har framförts till</p>	<p>Program-ansvarig</p>

		<p>För många muntliga presentationer enligt studenterna. Läkarföreläsningar av ojämn kvalitet. Skulle kunna ersättas av barnmorskeföreläsningar så man hamnar på rätt nivå. Interprofessionellt lärande finns inte, men akademien har en IPL-kommitté som skulle kunna hjälpa till med att införa det på några moment, kanske i samverkan med specialistsjuksköterskeprogrammen eller specialistutbildning för läkare. Under vissa VFU-placeringar kan studenterna inte alltid handleda av barnmorskor, vilket ställer krav på att studenternas tar utökat ansvar för sitt lärande på dessa platser.</p>	<p>Examinationsformerna kan ses över för att undvika dubbelexaminationer.</p>		<p>kliniken om IPL mellan barnmorskestudenter och ST-läkare och kommer följas upp. Neo-HLR kan eventuellt göras tillsammans med barnsjuksköterskeprogrammet. Klart VT 25.</p> <p>Prio: låg</p> <p>Dubbla examinationer inom stöd i RPH221, 300 och 330 tas bort inför HT24.</p> <p>Prio: hög</p>	<p>Programansvarig Kurs-examinator Kursansvarig</p>
3	<p>att undervisningens innehåll och form vilar på vetenskaplig grund samt beprövad erfarenhet</p> <p>Bedömning: Sammantaget svarar undervisningens innehåll och form väl upp mot kriteriet att vila på vetenskaplig grund samt beprövad erfarenhet</p>	<p><i>Svagheter:</i> Avnämarna lyfte förslaget att de kunde bidra tidigt i processen om och när det görs förändringar i programmet, för att på så sätt göra programmet mera anpassat till dagens vårdverklighet</p>	<p>vid förändringar i programmet kan verksamheterna involveras på ett tidigt stadium.</p> <p>Undervisningens former bör tydliggöras med relevanta pedagogiska modeller t.ex. problembaserat lärande och "case-metodik".</p>	<p>Verksamheterna involveras på ett tidigt stadium inför alla förändringar i programmet för att säkerställa en anpassning till dagens vårdverklighet.</p> <p>Vi kommer att ta hjälp av excellenta lärare angående tydligare terminologi.</p>	<p>Prio -</p> <p>Tydliggöra terminologin i studiehandledningar innan VT25</p> <p>Prio: medel</p>	<p>Programansvarig Ämnesansvarig Kurs-examinator Kursansvarig</p>

4	<p>- att lärarna har aktuell och adekvat ämnesmässig och högskolepedagogisk kompetens samt att antalet lärare står i proportion till utbildningens omfattning och innehåll</p> <p>Bedömning: Sammantaget svarar lärarnas antal och kompetens väl upp mot kriteriet</p>	<p><i>Svagheter:</i> Några röster höjdes för att läkarföreläsningar kan hålla ojämn kvalitet.</p>	<p>Programmet bör se över hur man bäst utnyttjar lärarnas kompetens och se över hur läkarresurserna används.</p> <p>Programmets lärare bör också fortsättningsvis kunna inneha kombinerade tjänster.</p>	<p>Lärarnas kompetens utnyttjas i hög grad, särskilt nu i ekonomiska svåra tider. Interna resurser eller externa barnmorskor har tagit över flera av ämnen tidigare undervisat av läkare. Större vikt läggs på studenternas egen inläsning av litteratur med uppföljning via seminarier för diskussion och förståelse.</p> <p>De som har kombinationsanställningar sedan tidigare behåller dem också fortsättningsvis. Vi önskar nya, men det är en ekonomisk fråga på högre nivå än programnivå.</p>	<p>Är redan åtgärdat inför HT 23</p> <p>Prio -</p> <p>Institutionen ser över olika former för kombinerade anställningar med sikte på vidare utveckling.</p> <p>Prio -</p>	
5	<p>- att utbildningen är relevant för studenternas och samhällets behov</p> <p>Bedömning: Sammantaget är utbildningen relevant för studenternas och samhällets behov</p>	<p><i>Svagheter:</i> Samverkan med patienten framgår inte i något lärandemål, inte heller undervisning av olika grupper. Utbildningen förbereder inte studenterna tillräckligt för den komplexa vårdsituation de kommer att möta, med risk för tidiga avhopp från yrket.</p>	<p>Samverkan med patienten och undervisning av olika grupper är moment som bör beskrivas och beaktas i någon kurs.</p>	<p>Samverkan med patienten och undervisning av olika grupper finns beskrivet i kursmålen i följande kurser: RPH 201,300, 310, 321, 330 och 340 samt föreläsning och seminarium om barnmorskans möte med immigranter i kursen RPH221</p>	<p>Samverkan med patient förtydligas i kursmålen vid uppdatering av kursplaner. Klart VT25</p> <p>Prio: Hög</p> <p>Fortsätta vårt nära samarbete med verksamheterna för att få in så många aktiva</p>	<p>Program-ansvarig Kurs-ansvariga</p>

			<p>Yrkesspåret kan utvecklas ytterligare.</p> <p>Under den sista förlossningsplaceringen bör studenterna kunna ansvara för fler än en patient under några arbetspass för att träna på att organisera och prioritera vården.</p>	<p>Yrkesspåret utvecklas kontinuerligt utifrån studenters och lärares utvärdering. där studenter i reflektionsgrupper förberedes för den komplexa vårdsituation de kommer att möta</p> <p>Studenterna ansvarar för fler än en patient under sista placeringen. Detta beskrivs i "Förlossningsstegen" som studenter och handledare har som stöd. Detta är dock inget som skall läggas in som kursmål då det viktiga är kvaliteten under VFU. Målet för förlossningsvården är också att kvinnor i aktivt</p>	<p>barnmorskor som möjligt i undervisning. Sedan är det ett problem ute i klinisk verksamhet som bidrar till tidiga avhopp från yrket, något vi diskuterat med verksamheterna och som de håller med om. Ett kontinuerligt arbete föregår inom olika verksamheter för att bättra arbetsvillkoren.</p> <p>Yrkesspåret måste kontinuerligt utvecklas utifrån studenters, lärares och vårdens behov.</p> <p>Prio: hög</p> <p>Studenternas träning i organisering och prioritering inom vården utvecklas kontinuerligt i samarbete med verksamheterna. Tas upp på alla möten med verksamheterna och utvärderas i samarbete med verksamheterna.</p>	
--	--	--	---	--	---	--

				förlossningsarbete har kontinuerligt stöd av en barnmorska.	Prio: hög	
6	<p>- att studenterna har inflytande i planering, genomförande och uppföljning av utbildningen</p> <p>Bedömning: Sammantaget svarar utbildningen väl upp mot kriteriet om studenternas inflytande</p>	<p><i>Svagheter:</i> Det är mera oklart om och hur studenterna involveras i planering. Deltagandet i kursvärderingar är lågt.</p>	<p>Studenterna bör stimuleras att delta i kursvärderingar</p>	<p>Studenterna stimuleras till att delta i kursutvärdering på Canvas av kursansvarig. Individuella påminnelser skickas via mejl till varje student. Svarsfrekvensen är ca 30 procent. Kursnämnderna fungerar bra. Rapporterna innehåller utvärderingar från flertalet studenter. Kurserna utvärderas också fortlöpande i dialog mellan kursansvarig och studenter. Både resultaten från kursutvärderingsenkäten, kursrådets rapport och muntlig utvärdering redovisas i kursrapporten som sammanställs efter kursens avslutning.</p>	<p>Ett arbete för att öka svarsfrekvensen på den skriftliga kursutvärderingen pågår kontinuerligt. Prova mentimeter inför avslutning av de kurser där studenterna är på campus. Prio: hög</p>	
7	<p>- att en för alla studenter tillgänglig och ändamålsenlig studie- och lärmiljö föreligger</p> <p>Bedömning: Sammantaget svarar</p>	<p><i>Svagheter:</i> Vid VFU-placeringar utanför staden får studenterna ingen ersättning för resa/uppehälle utanför studieorten, vilket försvårar möjligheten att utnyttja vissa placeringar. Egen träning på KTC av vissa moment är inte möjligt.</p>	<p>Lärosätet och institutionen bör hitta möjligheter att ersätta studenter för resa/uppehälle vid VFU-placeringar utanför studieorten.</p> <p>Programmet kan undersöka möjligheten att</p>	<p>Denna fråga drivs på fakulteten, regional och nationell nivå. Det finns tyvärr inga ekonomiska resurser lokalt på institutionen för sådan ersättning.</p> <p>Vi stödjer att programmet bör erbjuda individuell träning av vissa moment på KTC, vilket har förekommit tidigare i</p>	<p>Ingen åtgärd på programnivå Prio -</p> <p>-Arbeta för att få tillgång till träningslokaler på KTC.</p>	<p>Program-ansvarig Kurs-ansvarig</p>

	utbildningen väl upp mot kriteriet om studenternas studie-och lärljöö		erbjuda individuell träning på KTC av vissa vårdmoment.	begränsad omfattning. Behovet av individuell träning på KTC är inte så stort bland barnmorskestudenterna, men i framtida planering av barnmorskeprogrammet kommer behovet av individuell träning både på KTC på campus och i verksamhetsförlagd utbildning att beaktas.	- Arbeta för tillgång till lärarhandledd individuell träning för studenterna då materialet som används på KTC är mycket kostbart och behöver handhas enligt specifika rutiner. Åtgärdas innan HT 25 -Ökat samarbete med huvudhandledare inom verksamheterna för utökat träning på klinikerna med materialet som finns tillgängligt. Åtgärdas innan HT 24 Prio: medel	
8	att kontinuerlig uppföljning och utveckling av utbildningen genomförs Bedömning: Sammantaget svarar utbildningen väl upp mot kriteriet om kontinuerlig uppföljning och utveckling	<i>Svagheter:</i> Avnämarna önskar att tidigare bli involverade i förändringsarbete. Fler handledare borde gå handledarutbildning.	Möjligheten att involvera såväl studenter som avnämare tidigt i förändringsprocesser bör beaktas. Handledarutbildning bör stimuleras och prioriteras	Avnämare involveras tidigt inför alla förändringsprocesser på verksamheterna redan nu. Studenternas kursevalueringar styr förändringsarbetet i alla kurser. Institutionen erbjuder handledarutbildning 7.5 hp samt fortsättningsutbildning Att handledarna har handledarutbildning ligger under verksamheternas ansvar. Detta försvåras av den stora personalomsättningen som	Fortsätta att utveckla vårt goda samarbete med verksamheterna i alla förändringsprocesser. Prio: hög Fortsätta driva frågan om handledarutbildning i alla möten med verksamheterna, regionala samverkansgrupper och	

				skett de senaste åren. Att barnmorskeprogrammet önskar att samtliga handledare på VFU har en formell handledarutbildning framförs återkommande vid möten med verksamheter, regionala samverkansgrupper och regionala styrgruppen.	styrgrupper. Ingen ytterligare åtgärd. Prio -	
9	Övriga synpunkter från bedömargruppen		<p>Alternativa urvalsprocesser kan diskuteras i syfte att undvika lottning vid antagning till programmet</p> <p>Studielön eller ej är en stor och svår fråga som verksamhet och utbildningsanordnare fortlöpande bör diskutera och hitta lämpliga och rättssäkra former för</p>	<p>Alternativa urvalsprocesser vid antagning till programmet diskuteras återkommande med administration och ledning</p> <p>Denna fråga ägs av verksamheterna som står för eventuell finansiering och det pågår en kontinuerlig dialog med verksamheterna angående detta. Önskan är lika villkor för alla studenter.</p>	<p>Ta upp frågan innan nästa antagning VT 24</p> <p>Prio: medel</p> <p>Fortsätta dialogen med verksamheterna, ingen ytterligare åtgärd. Prio -</p>	<p>Program-ansvarig</p> <p>Program-ansvarig</p>